ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

Год выдання другі
№ 18 (76)
СУБОТА
15
МАЯ
1971 года

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

Цана 2 кап.

З 3 ПА 11 МАЯ праходзіў Усесаюзны камсамольскі сход, які падвёў вынікі Ленінскага заліку «Мы справе Леніна і партыі верныя», прысвечанага XXIV з'езду КПСС. Камсамольскія сходы прайшлі на ўсіх факультэтах універсітэта. Трэба адзначыць, што яны прайшлі на высокім узроўні. Перад камсамольцамі выступілі дэлегат XXIV з'езда КПСС, член-карэспандэнт АН БССР, доктар тэхнічных навук рэктар універсітэта У. А. Белы, сакратар партыйнай арганізацыі эканамічнага факультэта Д. М. Курын, сакратар партыйнай арганізацыі факультэта фізічнага выхавання В. Д. Падасінаў, дацэнт І. А. Ільіных і іншыя.

На сходах было прынята пісьмо Цэнтральнаму Камітэту Камуністычнай партыі Савецкага Саюза ад камсамольцаў і моладзі Гомельскага дзяржаўнага універсітэта.

★ ★

Цэнтральнаму Камітэту Камуністычнай партыі Савецкага Саюза

МЕСЯЦ таму назад закончыў сваю работу гістарычны XXIV з'езд КПСС, які намеціў далейшыя шляхі пабудовы камуністычнага грамадства ў першай у свеце дзяржаве рабочых і сялян. Па ўсёй краіне ў гарадах і вёсках, на прамысловых і сельскагаспадарчых прадпрыемствах, вну і навукова-даследчых і культурных установах савецкія людзі з вялікім уздымам успрынялі і па-дзелавому абмяркоўваюць матэрыялы і рашэнні гэтай хвалюючай падзеі ў жыцці савецкага народа, усяго прагрэсіўнага чалавецтва.

Разам з усімі працоўнымі краіны савецкая моладзь горача ўключылася ў барацьбу за дастойнае выкананне планаў і задач, якія намеціў XXIV з'езд роднай партыі. Моладзь 70-х гадоў настойліва імкнецца працаваць, вучыцца і жыць паленінску. Баявым аглядам працоўных спраў, марксісцка-ленінскай вучобы і грамадска-палітычнай актыўнасці камсамольцаў, усіх юнакоў і дзяўчат стаў Усесаюзны Ленінскі залік «Мы справе Леніна і партыі верныя», які пераканаўча прадэманстраваў аднадушную згуртаванасць нашай моладзі вакол Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Юнакі і дзяўчаты Краіны Саветаў цалкам і поўнасцю адабраюць і падтрымліваюць унутраную і знешнюю палітыку Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада. Камсамольцы і моладзь урачыста заяўляюць Ленінскаму Цэнтральнаму Камітэту КПСС:

— Мы верныя запаветам Леніна!

— Мы ідзём па шляху Леніна!

— Мы змагаемся за справу Леніна!

Да XXIV з'езда партыі мы ішлі пад сцягам усенароднага сацыялістычнага спаборніцтва. Мільёны маладых рабочых і калгаснікаў, інжынераў і тэхнікаў імкнуліся ператвараць кожны прадз'ездаўскі дзень у дзень ленінскай ударнай працы. Кожны імкнуўся працаваць больш прадукцыйна, лепш, якасней, дабіваўся таго, каб побач з ім не было ніводнага адстаючага.

Выконваючы адказнае партыйнае даручэнне, камсамол накіраваў больш 25.000 маладых патрыётаў на будаўніцтва ўдарных аб'ектаў. На карце Радзімы з'явіліся новыя гарады і пасёлкі, пачалі выплаўляць метал новыя домны і мартэны, даваць энергію дзесяткі магутных электрастанцый, на шматлікіх новых стальных магістралях пайшлі першыя цягнікі, уступілі ў дзеянне новыя нафтавыя і газавыя свідравіны. Ва ўсім гэтым ёсць і частка камсамольскай працы, наш уклад ва ўсенародную справу.

Клопатамі аб далейшым развіцці сельскай гаспадаркі прасякнуты справы і думкі моладзі вёскі. За павышэнне культуры земляробства, далейшае развіццё жывёлагадоўлі змагаюцца больш 70 тысяч камсамольска-маладзёжных брыгад, звенняў і жывёлагадоўчых ферм. Сотні тысяч юнакоў і дзяўчат авалодваюць тэхнічнымі спецыяльнасцямі, змагаюцца за выкананне планаў меліярацыі зямель, ўдзельнічаюць у наступленні на бязводныя стэпы, пустыні і балоты.

Маладыя вучоныя, інжынеры і тэхнікі, работнікі адукацыі, культуры і мастацтва — вялікі атрад савецкай інтэлігенцыі — з уздымам працуюць над вырашэннем важных задач народнай гаспадаркі, актуальных навукова-тэхнічных праблем, ствараюць высокія эстэтычныя і маральныя ідэалы, актыўна садзейнічаюць камуністычнаму выхаванню падрастаючага пакалення.

Над гэтым працуе і камсамольская арганізацыя Гомельскага дзяржаўнага універсітэта — самай маладой вну Беларусі. Яе баявы шлях пачаўся ў гады першай пяцігодкі. Камсамольцы Гомельскага універсітэта ганарацца сваімі былымі выхаванцамі — Героем Савецкага Саюза Юрыем Шандалавым, паэтам франтавіком Міхаілам Сурначовым і многімі іншымі, хто аддаў сваё жыццё за незалежнасць нашай Радзімы ў суровыя дні Айчыннай вайны, хто зараз аддае ўсе свае сілы справе выхавання падрастаючага пакалення — грамадзян заўтрашняга камуністычнага грамадства.

Сярод выхаванцаў сотні заслужаных настаўнікаў рэспублікі, шмат партыйных і савецкіх работнікаў, кандыдатаў і дактароў навук. Зараз у сваіх радах камсамольская арганізацыя універсітэта налічвае 2725 членаў ВЛКСМ. Камсамольцы нашых дзён з гонарам нясуць сцяг баявых і працоўных традыцый старэйшых пакаленняў. 321 студэнт універсітэта займаецца толькі на выдатна. Мы ганарымся ленінскімі стыпендыятамі — А. Гадлеўскай, П. Падкапаевым, Т. Ільяшковай, Н. Шабан, В. Платонавай, коласаўскім стыпендыятам С. Стратовіч і іншымі. Студэнты ГДУ прымаюць актыўны ўдзел у рабоце студэнцкага навуковага таварыства. У 22 гуртках займаюцца 647 студэнтаў, якія вырашаюць актуальныя праблемы, вывучаныя навукай і тэхнікай, сучасныя праблемы сацыяльна-эканамічнага развіцця. Уключыўшыся ў падрыхтоўку да 4 Усесаюзнага конкурсу студэнцкіх навуковых работ па праблемах грамадскіх навук, гісторыі ВЛКСМ і міжнароднага маладзёжнага руху, студэнты прынялі абавязацельствы падрыхтаваць да першага туру конкурсу 840 работ.

Мы жывём ва ўмовах несціхаючай ідэалагічнай вайны, якую вядзе супраць нашай краіны, супраць свету сацыялізма імперыялістычная прапаганда, выкарыстоўваючы самыя замаскіраваныя прыёмы і магутныя тэхнічныя сродкі. Таму камсамольская арганізацыя універсітэта надае вялікую ўвагу прапагандысцкай рабоце. У перыяд падрыхтоўкі да здачы Ленінскага заліку «Мы справе Леніна і партыі верныя» сіламі студэнтаў прачытана больш 200 лекцый і дакладаў перад працоўнымі горада і вобласці. Гэтыя лекцыі і даклады былі прысвечаны прапагандзе ідэй вялікага Леніна, гісторыі партыі і камсамола, дасягненням савецкай навукі і тэхнікі.

Студэнты імкнуцца ўнесці свой канкрэтны ўклад у справу будаўніцтва камунізма. Летам 1970 года 22 студэнцкімі будаўнічымі атрадамі універсітэта было асвоена больш 850 тысяч рублей капіталаўкладанняў. У трэцім працоўным семестры 1971 года прыме ўдзел 27 будаўнічых атрадаў, якія налічваюць у сваіх радах больш 750 байцоў-студэнтаў універсітэта. Мы, як і ўсе юнакі і дзяўчаты Савецкага Саюза, горача адабраем ясную і прынцыповую пазіцыю нашай партыі па важнейшых пытаннях тэорыі і практыкі сучаснага камуністычнага руху, барацьбы супроць імперыялізму на сучасным этапе, умацавання адзінства камуністычных і рабочых партый, усіх антыімперыялістычных сіл. Мы рашуча асуджаем крывавыя злачынствы амерыканскіх імперыялістаў у В'етнаме і другіх краінах Паўднёва-Усходняй Азіі, ізраільскіх агрэсараў на Блізкім Усходзе, рэваншысцкія імкненні заходнегерманскіх неафашыстаў.

Мы будзем і наперад непахісна развіваць супрацоўніцтва на прынцыпах марксізма-ленінізма і пралетарскага інтэрнацыяналізму з камуністычнымі саюзамі моладзі сацыялістычных краін, брацкімі саюзамі і прагрэсіўнымі маладзёжнымі студэнцкімі арганізацыямі капіталістычных і развіваючыхся краін, змагацца за адзінства і згуртаванасць міжнароднага дэмакратычнага маладзёжнага руху.

Наш галоўны інтэрнацыянальны абавязак — актыўна ўдзельнічаць у будаўніцтве камунізма. Мы будзем рабіць усё, каб наша краіна стала яшчэ багацей, яшчэ магутней, каб ідэі Леніна, ідэі камунізма сталі пуцяводнай зоркай для новых мільёнаў маладых змагароў ва ўсім свеце.

Камсамол быў, ёсць і заўсёды будзе надзейным рэзервам і першым памочнікам партыі ў барацьбе за пабудову камунізма.

Мы яшчэ цясней згуртуем нашы рады вакол Камуністычнай партыі Савецкага Саюза і яе Ленінскага Цэнтральнага Камітэта. Яшчэ з большай настойлівасцю і самаадданасцю, з рэвалюцыйнай страснасцю і паводзінамі мы будзем праводзіць у жыццё Ленінскі запавет — вучыцца камунізму, за вялікую Ленінскую справу.

Пад сцягам Леніна, пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі мы заўсёды гатовы да новых спраў і здзяйсненняў у імя перамогі камунізма!

Няхай жыве ў вяках бессмяротнае імя і справа Уладзіміра Ільіча Леніна!

Няхай жыве Камуністычная партыя Савецкага Саюза, якая ўпэўнена вядзе Савецкі народ па шляху да перамогі камунізма!

Пісьмо абмеркавана і аднагалосна прынята на камсамольскіх сходах усіх факультэтаў універсітэта.

ДЗЕНЬ ДОБРЫ, СЕСІЯ!

У гэтыя майскія дні своеасабліва выглядаюць калідоры і вучэбныя аўдыторыі універсітэта. Ля дзвярэй пакояў усхваляваныя групкі студэнтаў. Кожны з іх будзе трымаць справаздачу перад экзаменатарам за работу на працягу семестра. А ў саміх пакоях — цішыня. За сталамі да адказаў рыхтуюцца экзаменуючыяся.

Летняя сесія — двайны экзамен для студэнтаў факультэта фізічнага выхавання. Акрамя вучэбнай справаздачы ім прыдзецца паказаць свае «веды» на бегавых дарожках, у спартыўных залах, на блакітных трасах басейнаў. Яны выступяць у шматлікіх спаборніцтвах спартакіяды БССР і таварыства «Буравеснік»

Наша група здавала гістарычны матэрыялізм. Выкладчык — Аляксей Андрэевіч Фяськоў. Ён задае шматлікія пытанні, правяраючы нашы веды, і разам з тым экзамен праходзіць у спакойнай, дзелавой абстаноўцы. Здаецца, што і хвалявання ад гэтага менш. Напрыклад, мне прыйшлося расказваць аб тыпах і формах вытворчых адносін, аб грамадскай ідэалогіі і яе ролі ў развіцці грамадства. Аляксей Андрэевіч высветліў веданне першакрыніц, выслухаў адказы на пытанні білета.

Выдатныя веды паказала Наташа Краўцова. Яна многа трэніруецца, і разам з тым паспяхова здае экзаменацыйную сесію. На выдатна здалі гістарычны матэрыялізм баскетбалістка Галіна Стока, фехтавальшчыца Наталля Стараверава. Вышэйшы бал запісаў у заліковую кніжку экзаменатар і мне.

У нашай групе больш 30 студэнтаў. Большасць з іх паказала на экзамене добрыя веды. Нам прадстаіць здаць яшчэ два экзамены — педагогіку і фізіялогію чалавека. Спадзяваемся, што і тут нашы поспехі будуць не горшыя.

НА ЗДЫМКУ: адказвае Тамара Лявонцьева. Яна атрымала добрую адзнаку.

М. ЖУКАВА,
студэнтка 2 курса факультэта фізічнага выхавання.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

18 мая ў памяшканні актавай залы універсітэта адбудзецца другая справаздачна-выбарная агульнауніверсітэцкая камсамольская канферэнцыя.

Парадак работы:

1. **Справаздача аб рабоце камітэта камсамола ГДУ.**
2. **Выбары камітэта камсамола.**
3. **Выбары рэвізійнай камісіі.**

Пачатак работы канферэнцыі ў 9 гадзін 30 мінут. Рэгістрацыя дэлегатаў і запрошаных з 9 гадзін.

КАМІТЭТ КАМСАМОЛА ГДУ.

У жыцці кожнага студэнта наступае хвалюючы момант — размеркаванне па месцах будучай работы. Прыйшоў гэты час і для выпускнікоў сёлетняга года. 12 мая пачалося размеркаванне маладых спецыялістаў. Першымі перад камісіяй прадсталі студэнты факультэта фізічнага выхавання.

Кароткае інтэрв'ю аб тым, дзе будуць працаваць нашы выпускнікі, даў начальнік аддзела кадраў ГДУ Мікалай Міхайлавіч Цітоў:

— Накіраванні на работу атрымалі 133 выпускнікі факультэта фізічнага выхавання. Усе яны будуць працаваць у абласнях нашай рэспублікі. Акрамя гэтага, Гомельскі універсітэт сёлета заканчваюць 96 студэнтаў біёлага-глебавага факультэта і 45 — фізічнага. Яны з новага навучальнага года прыйдуць у школы раёнаў Гомельскай вобласці.

Тысячы спецыялістаў — педагогаў за гады свайго існавання даў краіне Гомельскі дзяржаўны універсітэт, былы педагагічны інстытут. Многія іх імёны вядомы ў нашай краіне і за яе межамі. І сённяшнія выпускнікі з гонарам працягнуць эстафету добрых спраў нашай навучальнай установы.

НА ЗДЫМКУ: перад камісіяй па размеркаванню маладых спецыялістаў — студэнт факультэта фізічнага выхавання майстар спорту Анатоль Сямёнаў.

Рашэнні XXIV з'езда партыі — у жыццё!

КЛОПАТЫ ПАРТЫІ — НАШЫ КЛОПАТЫ

ДЗЕСЯЦЬ дзён увага працоўных нашай краіны, увага ўсяго свету была прыцягнута да Крамлёўскага Палаца з'ездаў, дзе прадстаўнікі вялікай ленінскай партыі вызначалі палітычны курс нашага далейшага няўхільнага развіцця па шляху пабудовы камунізма.

У глыбокім і змястоўным дакладзе таварыша Л. І. Брэжнева значнае месца было адведзена аналізу сучаснага стану і вызначэнню задач літаратуры і мастацтва на бліжэйшае пяцігоддзе. Партыя заклікала пісьменнікаў, усіх дзеячоў культуры яшчэ больш павысіць ідэйны змест і мастацкія якасці твораў, яшчэ больш умацаваць сувязі мастацтва з жыццём народа і тым унесці свой уклад у адну з галоўных задач партыі ў камуністычным будаўніцтве — у пачэсную задачу фарміравання і выхавання новага чалавека.

За мінулае пяцігоддзе, адзначыў тав. Л. І. Брэжнеў, наша літаратура і наогул мастацтва далі савецкім людзям шмат новага, цікавага, таленавітага. З'явіліся творы, якія рэалістычна, з партыйных пазіцый, без прыхарошвання і адначасова без смакавання недахопаў паказваюць жыццё нашага народа, засяроджваюць увагу на важных праблемах камуністычнага будаўніцтва і выхавання новага чалавека. Няўхільна расце ідэйна-палітычная сталасць нашай творчай інтэлігенцыі, павышаецца яе адказнасць за змест і мастацкую паўнацэннасць твораў, якія яна стварае. «Выклікае вялікае здавальненне той факт, — падкрэсліваецца ў Справаздачным дакладзе ЦК, — што плённае развіццё літаратуры адбываецца ва ўсіх нашых рэспубліках, на дзесятках моў народаў СССР, у яркай разнастайнасці нацыянальных форм».

У АДПАВЕДНАСЦІ з ленінскім прынцыпам камуністычнай партыйнасці партыя лічыць неабходным далейшае паглыбленне і ўдасканаленне мэтанакіраванай работы па выхаванню пісьменнікаў — камуністаў і беспартыйных — у духу высокай палітычнай свядомасці, трывалых сувязей іх з жыццём, працай, усёй шматграннай дзейнасцю савецкага чалавека — нашага сучасніка. Вопыт паказвае: чым больш трывалыя сувязі мастака з жыццём народа, тым больш верны яго шлях да творчых дасягненняў і здзяйсненняў.

XXIV з'езд патрабаваў узмацніць ідэалагічную работу, актывізаваць мэтанакіраваную прапаганду камуністычных ідэалаў, канкрэтных задач будаўніцтва, пачэсную справу сцвярджэння і далейшага развіцця маральных нормаў сацыялістычнага грамадства. Тав. Л. І. Брэжнеў адзначыў поспехі нашай літаратуры ў распрацоўцы неўміручай ленінскай тэмы — з'явіўся цэлы шэраг цікавых твораў аб Леніне, прасякнутых рэвалюцыйнай страснасцю, пафасам вернасці ленінізму. Наш народ высока цэніць дасягненні мастакоў слова, гэтыя дасягненні — сур'ёзны ўклад у вызакародную справу камуністычнага выхавання савецкіх людзей.

У Справаздачным дакладзе з'езда партыі прама гаворыцца і аб тым, што «ў нас усё яшчэ з'яўляецца шмат твораў, неглыбокіх па зместу, невыразных па форме. Падчас бывае нават, што твор прысвечан добрай, актуальнай тэме, але складваецца ўражанне, што мастак падышоў да сваёй задачы надзвычай лёгка, не ўклаў у сваю працу ўсю сілу свайго таленту». Партыя чакае ад працаўнікоў мастацтва больш патрабавальнасці да сябе, да сваёй творчасці, да творчасці таварышаў па прафесіі. Літаратурная крытыка павінна выступаць з большай прынцыповасцю і пераканальнасцю, больш актыўна праводзіць лінію партыі ў сваёй адказнай рабоце.

У Справаздачы ЦК XXIV з'езду КПСС мы знаходзім творчае развіццё ленінскага палажэння аб партыйнасці літаратара, мастака. Метад сацыялістычнага рэалізму дазваляе сапраўды ў поўнай меры раскрыцца таленту, патрабуе жывой сувязі з жыццём, спрыяе росквіту нацыянальных форм і стыляў, сапраўды творчаму асваенню традыцый. Сіла партыйнага кіраўніцтва — ва ўменні захапіць мастака высакароднай справай служэння народу, зрабіць яго актыўным змагаром за светлае будучае ўсяго чалавецтва — камунізм.

РАШЭННІ партыі па пытаннях развіцця літаратуры і мастацтва маюць вялікае значэнне: яны нацэльваюць нашых мастакоў слова на стварэнне новых высокаідэйных твораў аб нашай гераічнай сучаснасці, аб сённяшнім чалавеку, які сваёй свядомай працай пераўтварае жыццё на камуністычных пачатках.

Пачуццё баявой, сапраўды рэвалюцыйнай зліткасці, натхнення, добрага рабочага настрою, якое панавала на з'ездзе — гэта пачуццё стала галоўным у нашым літаратурным жыцці, у творчых справах кожнага савецкага пісьменніка. Аб гэтым гаварылі і выступаючыя на з'ездзе пісьменнікі М. Шолахаў і А. Чакоўскі, і ўдзельнікі расшыранага пасяджэння Сакратарыята праўлення Саюза пісьменнікаў. «З пачуццём вялікага задавальнення і гордасці за нашу слаўную Камуністычную партыю, — гаворыцца ў рэзалюцыі пасяджэння, — успрынялі савецкія пісьменнікі гістарычныя рашэнні XXIV з'езда партыі. ...Партыя вучыць нас быць непрымірымымі барацьбітамі за перамогу велічных ідэй Леніна, весці разгорнутае наступленне супраць гнілой буржуазнай ідэалогіі. Для ўсіх нас кіраўніцтвам у рабоце павінны стаць словы Генеральнага сакратара ЦК КПСС Леаніда Ільіча Брэжнева аб тым, што: «Партыя і народ не мірыліся і не будуць мірыцца са спробамі — з якога б боку яны не зыходзілі — затупіць нашу ідэйную зброю, зганьбіць наш сцяг...».

Канкрэтызацыя рашэнняў Усесаюзнага форума камуністаў была ў цэнтры ўвагі шостага з'езда пісьменнікаў Беларусі, які адбыўся 26—27 красавіка.

У сваім дакладзе Першы сакратар праўлення Саюза пісьменнікаў Беларусі Максім Танк, адзначыўшы, што з'езд праходзіць у дні высокага працоўнага ўздыму, выкліканага форумам роднай Камуністычнай партыі, даў у цэлым станоўчую ацэнку рабоце беларускіх пісьменнікаў у апошнія гады. Прамоўца падрабязна гаварыў аб лепшых творах беларускай прозы, паэзіі, драматургіі, ахарактарызаваў стан беларускай літаратурнай крытыкі і літаратуразнаўства.

З вялікай увагай дэлегаты з'езда выслухалі прамову тав. П. М. Машэрава, у якой ён, зыходзячы з рашэнняў XXIV з'езда партыі, прынцыпова гаварыў як аб дасягненнях беларускіх майстроў слова, так і аб недахопах у іх рабоце, аб невыкарыстаных магчымасцях і рэзервах. Тав. П. М. Машэраў асабліва падкрэсліў галоўнае запатрабаванне партыі ў адносінах да мастацтва — рашуча не дапускаць у мастацкай творчасці індэферэнтнасці і ідэйнай няўпэўненасці, усебакова ўзмацняць наступальны характар нашай літаратуры, якая не можа ўхіляцца ад актыўнай прапаганды камуністычнай ідэалогіі: «У кожным мастацкім творы павінен быць закладзен магутны зарад жыццесцвярджэння; выразна гучаць думка, што працэс сацыялістычнага абнаўлення свету, нараджэння новага, свабоднага чалавека, які пачаўся ў кастрычніку семнаццатага года, незваротны».

РАШЭННІ XXIV з'езда КПСС абавязваюць і нас, работнікаў вышэйшай школы, да яшчэ большае паляпшэнне і ўдасканаленне вучэбнага працэсу, палітыка-выхаваўчай і навукова-метадычнай работы. Нельга думаць, што ў гэтых адносінах у нас зроблена ўсё. Нам неабходна так паставіць работу ва універсітэце, каб даваць савецкай школе па-сапраўднаму ідэйна загартаваных спецыялістаў, якім цалкам можна давяраць адказную і пачэсную справу — выхаванне падрастаючага пакалення ў духу адданасці нашай сацыялістычнай Радзіме, справе Камуністычнай партыі.

Адкрыты партыйны сход на гісторыка-філалагічным факультэце. На парадку дня адно пытанне — задачы факультэта ў святле рашэнняў XXIV з'езда КПСС. Актыўна выступаюць камуністы і беспартыйныя. У выступленнях Д. А. Лявончанкі, У. В. Анічэнкі, М. А. Янкоўскага, М. М. Грынчыка, студэнта П. Раманенкі і іншых — глыбокая заклапочанасць станам усёй работы на факультэце, шчырае жаданне ажыццявіць сваёй сумленнай працай велічныя планы ленінскай партыі.

Прынцыповая і дзелавая размова аб тым, як лепш данесці рашэнні з'езда да кожнага студэнта і як зрабіць работу кожнага выкладчыка літаратуры ідэйна мэтанакіраванай і дзейснай, ішла і на чарговым пасяджэнні кафедры рускай літаратуры. Сваімі думкамі і планамі падзяліліся П. Ахрыменка, М. Маляўка, Л. Кудраўцава, В. Ахрыменка і іншыя. Выступаючыя выказалі ўпэўненасць у тым, што гістарычныя рашэнні партыі будуць здзейснены.

Непарыўна звязаныя з жыццём, савецкія пісьменнікі, уся наша інтэлігенцыя цвёрда ведаюць сваё месца ў агульным «рабочым страі». Галоўны напрамак рзвіцця нашай літаратуры і мастацтва, усёй шматграннай ідэалагічнай і выхаваўчай работы быў і заўсёды застанецца адным — ленінскім.

М. РОДЧАНКА,
член КПСС.

СХОД ВЫБАРШЧЫКАЎ

Адбыўся сход выбаршчыкаў нашага універсітэта, на якім была падтрымана кандыдатура ў дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР па Юбілейнай выбарчай акрузе № 242 па выбарах у Вярхоўны Савет БССР.

З інфармацыяй выступіў сакратар парткома У. В. Казлоў. Потым дырэктар Гомельскай фабрыкі цацак К. І. Каманда паведаміла, што кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР рабочыя і служачыя фабрыкі вылучылі міністра лёгкай прамысловасці БССР Аляксандру Фёдараўну НІЧЫПАР. Яна расказала пра жыццёвы і працоўны шлях тав А. Ф. Нічыпар. Ад супрацоўнікаў, рабочых і служачых Гомельскага кандытарскага камбіната «Спартак» выступіла інжынер В. А. Недагрэева. Калектыў камбіната таксама вылучыў кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР А. Ф. Нічыпар. Яна заклікала прафесарска-выкладчыцкі састаў, студэнтаў і супрацоўнікаў універсітэта падтрымаць кандыдатуру.

Ад імя калектыву універсітэта выступілі дацэнт кафедры рускай і беларускай моў Т. С. Янкова, студэнтка 2 курса гісторыка-філалагічнага факультэта Л. Дземянцей, асістэнт кафедры заалогіі А. Д. Ціханскі, старшы выкладчык кафедры рускай і беларускай моў А. І Лашкевіч. Яны горача і аднадушна падтрымалі кандыдатуру Аляксандры Фёдараўны Нічыпар.

Наш кар.

«КРЫНІЧКА» НА ТЭЛЕБАЧАННІ

Даволі актыўна працуе ў нашым універсітэце літаратурнае аб'яднанне «Крынічка» На днях члены літаб'яднання выступілі па мясцоваму тэлебачанню. Уступнае слова зрабіў доктар філалагічных навук, загадчык кафедры беларускай літаратуры М. М. Грынчык. Кіраўнік аб'яднання кандыдат філалагічных навук М. А. Янкоўскі прадставіў тэлегледачам пачынаючых паэтаў. Затым свае творы прачыталі Н. Шклярава, М. Башлакоў, А. Жулега С. Крупенька, А. Дуброўскі А. Лозка.

На гэтым здымку вы бачыце студэнтку 2 курса гісторыка-філалагічнага факультэта Іну Рубанік. У дзяўчыны добры настрой. І для гэтага ёсць падставы, калі студэнцкія справы ідуць выдатна.

Гісторыя развіцця рэвалюцыйнай барацьбы рабочага класа Беларусі цесна звязана з узнікненнем прафсаюзнага руху. Ужо з 1895 года толькі ў Мінску дзейнічала 27 рабочых кас, якія аб'ядноўвалі каля 900 рабочых. А ў ходзе класавых бітваў рэвалюцыі 1905—1907 гадоў былі афармлены прафесіянальныя саюзы як масавыя арганізацыі рабочага класа.

хаваўчую, арганізацыю ўцягнення і навучання, у школу кіравання, школу гаспадарання, школу камунізма. Асноўным зместам іх работы з'яўлілася забеспячэнне пераходу ад элементаў старага, капіталістычнага да новага, камуністычнага ў свядомасці і паводзінах сваіх членаў, у іх псіхалогіі і маралі, ва ўменні, навыках і звычках.

У гэтым годзе мы адзначаем

ЮБІЛЕЙ ПРАФСАЮЗАЎ БССР

Асабліва хутка пачаў развівацца прафрух пасля перамогі Лютаўскай буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі. Толькі ў сакавіку —красавіку 1917 года ў буйнейшых гарадах Беларусі Мінску, Гомелі, Віцебску і Магілёве было ўтворана звыш 80 прафсаюзаў. Ужо ў перыяд падрыхтоўкі і правядзення Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, а затым у гады грамадзянскай вайны і замежнай інтэрвенцыі прафсаюзы Беларусі зарэкамендавалі сябе вернымі памочнікамі партыі бальшавікоў у справе мабілізацыі мас на барацьбу за звяржэнне капіталізму і за ўмацаванне савецкай улады.

Пасля перамогі Вялікага Кастрычніка карэнным чынам змянілася роля прафсаюзаў у жыцці грамадства. Па вызначэнню У. І. Леніна прафсаюзы ператварыліся ў арганізацыю вы-

50-гадовы юбілей першага Усебеларускага з'езда прафсаюзаў, які праходзіў з 7 па 13 мая 1921 года. Выходзячы з рашэнняў X з'езда РКП(б) і IV з'езда КП(б)Б, ён вызначыў канкрэтныя задачы прафсаюзаў рэспублікі ў перыяд пераходу да новай эканамічнай палітыкі і садзейнічаў павышэнню ролі прафсаюзаў у сацыялістычным будаўніцтве, завяршыў працэс арганізацыйнага афармлення прафсаюзаў Беларусі.

За прайшоўшыя з гэтага часу гады прафсаюзы БССР пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі выраслі з мелкіх разрозненых арганізацый у магутныя прафесіянальныя аб'яднанні працоўных. Сёння яны аб'ядноўваюць больш 3,3 мільёна рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых рэспублікі. З кожным днём расце іх роля ў будаўніцтве камунізма.

Асноўным метадам удзелу прафсаюзаў на развіццё эканомікі з'яўляецца сацыялістычнае спаборніцтва, якое зараз стала ўсенародным: у ім прымаюць удзел 87,5 працэнта ўсіх занятых у вытворчасці. Аб эфектыўнасці сацыялістычнага спаборніцтва ярка сведчыць датэрміновае выкананне заданняў 8-й пяцігодкі і паспяховае выкананне абавязацельстваў у гонар XXIV з'езда КПСС.

Прафсаюзы актыўна ўцягваюць рабочых і служачых у кіраванне вытворчасцю, у справу тэхнічнага прагрэсу, клапоцяцца аб паляпшэнні ўмоў працы, быту рабочых і служачых, аб іх здароўі, сацыяльным забеспячэнні, развіцці фізкультуры і спорту, культурным адпачынку.

Адным з баявых атрадаў прафсаюзаў з'яўляецца прафсаюз работнікаў адукацыі, вышэйшай школы і навуковых установ. Ён нясе на сабе асноўную нагрузку ў вырашэнні адной з галоўных задач камуністычнага будаўніцтва — выхаванне новага чалавека. І з гэтай задачай наш прафсаюз спраўляецца паспяхова.

Новыя задачы па ўцягненню шырокіх мас працоўных у актыўнае камуністычнае будаўніцтва паставіў перад прафсаюзамі краіны XXIV з'езд КПСС. Можна з упэўненасцю сказаць, што гэтыя задачы будуць дастойна вырашаны ўсімі прафсаюзамі. Сведчаннем таму з'яўляецца пастаяннае кіраўніцтва іх дзейнасцю з боку КПСС.

Г. ЕЎДАКІМЕНКА,
намеснік старшыні МК універсітэта.

ПАЧАТАК ТРАДЫЦЫІ

У многіх вну нашай краіны ёсць добрая традыцыя — кожны год адзін з факультэтаў святкуе свае дні. У гэтыя дні факультэт падводзіць вынікі сваёй работы, трымае справаздачу перад грамадскасцю.

У гэтым годзе такая традыцыя ўзяла пачатак і ў нас. Першымі яе пачынальнікамі сталі студэнты механіка-матэматычнага факультэта.

12 мая. Восем гадзін раніцы. Незвычайнае ажыўленне панавала ў двары корпуса № 2. Тут на ўрачыстым мітынгу будзе адкрыта свята мехматаўцаў — тыдзень механіка-матэматычнага факультэта.

Першымі прыходзяць арганізатары свята — старшакурснікі, камсамольскае бюро факультэта. Затым з'явіліся першакурснікі — тыя, каго сёння будуць прымаць у студэнты. Збіраюцца хутка, весела. Нарэшце ўсе пастроены, паступова заціхае гоман.

З прывітальным словам выступіў дэкан механіка-матэматычнага факультэта А. А. Юшчанка. Ад імя выкладчыкаў ён віншуе ўсіх студэнтаў-матэматыкаў з іх першым святам.

Упэўненасць у тым, што гэта свята стане добрай традыцыяй на факультэце, гучыць у словах студэнткі 4 курса А. Вядзішчавай.

Наступае ўрачыстая мінута. Гучаць словы клятвы:

— Клянуся любіць матэматыку, матэматыкаў, матэматычны аналіз, матэматычную логіку і тэматыку ўсіх прапанаваных мне работ.

Клянуся, клянуся, клянуся!..

Дружна і засяроджана паўтараюць першакурснікі гэтую клятву. І вось ужо першакурснікі — сапраўдныя студэнты. Студэнтка 4 курса Ю. Ігнацenka ўручае камсоргу групы першага курса А. Жураўлю сімвалічны ключ «ад студэнцкага жыцця».

Мітынг закончыўся, але свята толькі пачынаецца. Будуць сустрэчы з вучонымі — з дэлегатам XXIV з'езда КПСС, членам-карэспандэнтам АН БССР, доктарам тэхнічных навук У. А. Белым, акадэмікам Акадэміі навук БССР, доктарам фізіка-матэматычных навук С. А. Чунíхіным, доктарам фізіка-матэматычных навук В. І. Дайнаровічам, з артыстамі Гомельскага драматычнага тэатра, адбудуцца канцэрты, маёўка ў лесе.

Хочацца пажадаць, каб гэта пачынанне перайшло ў традыцыю, каб не пакінулі і працягвалі другія факультэты нашага універсітэта.

Гэта вельмі карысная справа ва ўсіх адносінах. Такія факультэцкія святы садзейнічаюць павышэнню актыўнасці студэнтаў, выклікаюць пачуццё гонару за свой калектыў, да многага абавязваюць. У дні факультэтаў пазнаецца сапраўдная вартасць праробленага, добра бачна ўсё станоўчае, яны дапамагаюць заўважыць недахопы ў рабоце, каб як хутчэй іх пазбавіцца.

Адным словам, мы шчыра запрашаем вас, дарагія таварышы, на дні механіка-матэматычнага факультэта. Потым мы ў сваю чаргу пазнаёмімся з працай вашых калектываў.

Н. ЮШЧАНКА,
Л. ВЕЛІКОВІЧ,
студэнты 4 курса механіка-матэматычнага факультэта.

РОЗДУМ ПЕРАД ДАРОГАЙ

Дзесяты клас... Гэта рубеж, пасля якога чалавеку неабходна выбраць сабе прафесію. Гэта пачатак станаўлення самастойнасці. Але як зрабіць так, каб яна не была нечаканасцю. Каб учарашні дзесяцікласнік смела і ўпэўнена крочыў наперад, абапіраючыся на свой жыццёвы вопыт, на падрыхтоўку, якую яму далі настаўнікі, бацькі і... выкладчыкі вну. Я не памылілася. Менавіта выкладчыкі вну. Запытаеце чаму? Таму што яны прыносяць у школу атмасферу вышэйшай навучальнай установы, расказваюць аб ёй і тым самымужо рыхтуюць школьнікаў да паступлення.

Вось чаму, калі да нас у школу прыходзяць выкладчыкі універсітэта, мы прагна слухаем яго, каб запамятаць усё тое, аб чым ён нам гаворыць. А затым засыпаем яго пытаннямі. Нам хочацца ведаць усё: і правілы прыёму, і пра традыцыі, гісторыю развіцця і станаўлення вну, яе факультэтаў, пра

тое, як адзначаюцца юбілеі. Цікава нам ведаць, куды накіроўваюцца выпускнікі, ці задаволены яны. Але, на вялікі жаль, такія сустрэчы бываюць занадта мала. І нам застаецца толькі шкадаваць аб гэтым. А як патрэбны такія сустрэчы нам, выпускнікам сярэдніх школ.

Заканчваецца навучальны год. Наперадзе адказны перыяд выбару прафесіі і станаўлення чалавека — будучага новага грамадства. Як хочацца ўліцца ў той цікавы свет, які вакол цябе, і стаць часцінкай магутнай грамадскай сілы, адчуваць біенне пульсу краіны і адказваць ёй сваёй працай. Гэта —шчасце! Але дасягнуць яго мы можам толькі з вашай дапамогай, выкладчыкі універсітэта. Мы чакаем вас і вашых парад. Часцей прыходзьце да нас у школу, па-сяброўску шчырая і сардэчная гутарка дапаможа нам абраць імення той шлях, на якім мы зможам прынесці як найбольш карысці нашай Радзіме.

Таня СІДАРАВА,
вучаніца 10 «А» класа сярэдняй школы № 10.

ПЕРШЫ КРОК

Пачалася летняя экзаменацыйная сесія. Яна падвядзе вынікі работы студэнтаў за чарговы семестр.

Першым крокам яе на гісторыка-філалагічным факультэце можна лічыць абарону курсавых работ. На днях я зайшоў у кабінет літаратуры. Там якраз студэнты 3 курса рускага аддзялення абаранялі свае курсавыя работы. Камісія ў складзе кандыдата філалагічных навук в. а. дацэнта кафедры рускай літаратуры М. А. Маляўкі, кандыдата філалагічных навук М. В. Родчанкі і старшага выкладчыка Л. С. Кудраўцавай аб'ектыўна ацэньвала работы студэнтаў.

Добра зрабіла паведамленне па тэме «Эвалюцыя поглядаў С. Ясеніна на савецкую рэчаіснасць» Т. Трышкіна. Адчуваецца, што яе веды грунтоўныя, на ўсе пытанні дзяўчына дала вычарпальныя адказы.

Выключную самастойнасць паказала С. Ільюшчанка, якая працавала над тэмай «Жаночыя вобразы ў рамане І. Ганчарова «Звычайная гісторыя».

Выдатную адзнаку заслужыла В. Казлова. Яна падрыхтавала работу «Вобраз У. І. Леніна ў паэзіі 20-х гадоў». Студэнтка сабрала шырокі фактычны матэрыял, зрабіла аналіз твораў савецкай літаратуры.

Многія трэцякурснікі зрабілі першы крок у летняй экзаменацыйнай сесіі. Што ж, пачатак зроблен. Удачы вам, рабяты!

Р. НЯМЦОЎ,
студэнт 4 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

ВЯСНОВАЯ ПЕСНЯ.

Фотаэцюд.

З А ВОКНАМІ свеціць яркае вясенняе сонца... Аўдыторыі вну напаўняюцца працавітым студэнцкім гулам. У студэнтаў паявілiся колькасць практычных заняткаў. Яны здаюць калоквіумы, залікі. Па ўсяму відаць, што набліжаецца летняя экзаменацыйная сесія. Але ж студэнты знаходзяць час і для іншых карысных мерапрыемстваў. Так,

АБМЯРКОЎВАЕЦЦА ТВОР

нядаўна першы курс гісторыка-філалагічнага факультэта правёў канферэнцыю чытачоў па раману І. П. Шамякіна «Сэрца на далоні». Канферэнцыя была арганізавана супрацоўнікамі універсітэцкай бібліятэкі.

Аб творчасці І. Шамякіна расказала супрацоўнік бібліятэкі Р. Р. Хазанава. Яна пазнаёміла прысутных з творчай дзейнасцю віднага беларускага пісьменніка, нашага земляка, якому нядаўна споўнілася 50 гадоў. Потым выступалі студэнты.

Цікавым было выступленне А. Дуброўскага «Аб праблеме выхавання моладзі ў рамане. Ці згодны з усім вы з аўтарам?» У спрэчках па гэтаму пытанню таксама выказала думку Лугаўцова і іншыя студэнты.

Самыя цікавыя спрэчкі разгарнуліся сярод студэнтаў па характарыстыцы галоўных вобразаў, таму што вырашаліся пытанні станоўчых і адмоўных герояў рамана. У абмеркаванні гэтых пытанняў выступілі студэнты Т. Астапенка, В. Жулега, І. Гапоненка, Т. Гайко і іншыя.

Прысутныя і супрацоўнікі бібліятэкі засталіся задаволенымі праведзенай канферэнцыяй.

А. ЛОЗКА,
студэнт першага курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

СПАРТАКІЯДЫ ЎПЭЎНЕНЫЯ КРОКІ

УВЕСЬ ГОРАД — СТАДЫЁН

Так ужо павялося ў гомельскіх спартсменаў, што ў радаснае свята Перамогі яны выходзяць на вуліцы і плошчы свайго горада, каб памерацца сіламі ў традыцыйнай кальцавой лёгкаатлетычнай эстафеце. Яе трынаццаць этапаў праходзяць па цэнтральных вуліцах і складаюць агульную адлегласць у 5.000 метраў.

9 мая чырвань свята дапоўнілі рознакаляровыя спартыўныя сцягі. Да 11 гадзін на плошчу імя Леніна пачалі сцякацца аматары спорту, а ў хуткім часе пад музыку аркестра на яе ўступілі калоны спартсменаў — удзельнікаў прадстаячага старту.

Традыцыйная эстафета. Трэба адзначыць, што і галоўны суддзя ў яе традыцыйны. Вось ужо многа год запар галоўным суддзёй цікавых спаборніцтваў з'яўляецца адзін са старэйшых выкладчыкаў нашага універсітэта Дзмітрый Іванавіч Волкаў.

У 11 гадзін 30 мінут выстрал старцёра адправіў у шлях удзельнікаў першага забегу. У ім за перамогу змагаліся навучэнцы сярэдніх школ і тэхнікумаў абласнога цэнтра. Праз 13 мінут 56 секунд першым на фінішы з'явіўся ўдзельнік каманды тэхнікума Міністэрства шляхоў зносін. Бегуны гэтага калектыву паўтарылі свой мінулагодні поспех. Сярод школьнікаў пераходны кубак заваявалі рабяты з сярэдняй школы № 16.

І вось галоўны забег. У ім за пераходныя кубкі гарадскога камітэта фізкультуры і спорту змагаюцца лёгкаатлеты Гомельскага дзяржаўнага універсітэта Беларускага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту, спартыўнага клуба завода «Гомсельмаш» і іншых буйнейшых прамысловых прадпрыемстваў.

На першым этапе за першую каманду ГДУ выступаў адзін з мацнейшых бегуноў кандыдат у майстры спорту Уладзімір Рагавы. Ён даволі ўпэўнена прабег свой адрэзак. У далейшым асноўнымі канкурэнтамі на перамогу, як гэта ўжо бывае на працягу многіх год, былі лёгкаатлеты нашага універсітэта і БІІЧТу. Ад этапа да этапа вырастала перавага бегуноў першай універсітэцкай каманды. На фінішы Тамара Бугаёва, якая заканчвала эстафету, паявілася праз 12 мінут 42 секунды. І толькі праз 26 секунд закончылі дыстанцыю чыгуначнікі. Але другое месца дасталося ім у вельмі цяжкай барацьбе з другой камандай ГДУ.

СВЯТА СІЛЫ, МАЛАДОСЦІ І ПРЫГАЖОСЦІ

У радасны Дзень Перамогі адбылося ўрачыстае адкрыццё фінальных спаборніцтваў пятай летняй спартакіяды Гомельскай вобласці. Лепшыя спартсмены гарадоў і раёнаў Гомельшчыны пасля ўскладання вянкоў да помнікаў Уладзіміру Ільічу Леніну і загінуўшым воінам прынялі ўдзел у свяце адкрыцця спартакіяды, якое адбылося на Цэнтральным стадыёне завода «Гомсельмаш». На чале калон прайшлі лепшыя спартсмены вобласці. Сярод іх былі студэнты нашага універсітэта вядомыя легкаатлеты Яўген Гаўрыленка, Юрый Горскі, штангіст Рыгор Фарбераў, многія іншыя мацнейшыя майстры спорту, чэмпіёны і рэкардсмены. Урачыстым парадам адкрыцця спартакіяды камандаваў праслаўлены беларускі вясляр, чэмпіён Алімпійскіх гульняў, заслужаны майстар спорту, старшы выкладчык ГДУ Леанід Гейштар. Ён аддаў рапарт старшыні аргкамітэта спартакіяды, намесніку старшыні абласнога Савета дэпутатаў працоўных У. С. Сцепуку, які цёпла павіншаваў спартсменаў і пажадаў ім далейшых спартыўных перамог.

Гледачы, якія сабраліся на стадыёне, шчыра віталі пераможцаў веласіпеднай гонкі па маршруту Гомель—Рагачоў — Доўск—Гомель. Яе выйграў студэнт нашага універсітэта, майстар спорту Міхаіл Гулевіч. І ў камандным заліку ўніверсітэцкія спартсмены сталі мацнейшымі. Ім ўручан прыз гарадскога камітэта па фізкультуры і спорце. На стадыёне працягваліся спаборніцтвы маладых лёгкаатлетаў па праграме спартакіяды. У многіх відах пераможцамі станавіліся студэнты нашага універсітэта. Залатыя медалі чэмпіёнаў заваявалі кідальнік молату Сяргей Буданок, які ўстанавіў новы юнацкі рэкорд, Гомельшчыны, Фёдар Ключнікаў, Леанід Крупянкоў і іншыя.

У прасторнай спартыўнай зале ДЮСШ № 4 па праграме абласной спартакіяды сваім майстэрствам мераліся гімнасты. Майстар спорту Людміла Дварэцкая заняла другое месца ў суме мнагаборства. Студэнтка ГДУ разам з іншымі спартсменкамі універсітэта будзе выступаць у фінале рэспубліканскай спартакіяды.

Сёлетні год — сезон адказных стартаў, і многія выхаванцы Гомельскага універсітэта дабіваюцца высокіх вынікаў у спорце. Чэмпіёнам спартакіяды БССР стаў студэнт 3 курса факультэта фізічнага выхавання штангіст майстар спорту Рыгор Фарбераў, залатыя медалі заваявалі плыўцы майстры спорту Аляксандр Ціклянкоў і Уладзімір Хомчанка.

Удала пачаў летні сезон майстар спорту міжнароднага класу студэнт 4 курса факультэта фізічнага выхавання вясляр Міхаіл Гольцаў. На мінулым тыдні ён прыняў удзел у розыгрышы кубка Беларускай ССР па веславанні. Дарэчы прыпомніць, што гамяльчанін пяць разоў заваёўваў ганаровы трафей. І на гэты раз каноэ Міхаіла імкліва неслася да фінішу. На дыстанцыях 500, 1000, 10.000 метраў Гольцаў быў першым. А гэта дазволіла яму ў шосты раз стаць пераможцам кубкавых спаборніцтваў. Уперадзе таленавітага спартсмена чакаюць адказныя старты рэспубліканскай спартакіяды, усесаюзныя спаборніцтвы. Міхаіл Гольцаў упарта рыхтуецца да іх, каб заваяваць права ў саставе зборнай каманды Савецкага Саюза выступаць на чэмпіянаце свету.

Кожныя чатыры гады праводзяцца спартакіяды народаў СССР. Яны заўсёды праходзяць як вялікае свята сілы, маладосці і прыгажосці нашай моладзі.

НА ЗДЫМКАХ: калону спартсменаў узначальваюць чэмпіёны і рэкардсмены (уверсе), ганаровы кубак у руках універсітэцкіх веласіпедыстаў (злева), Тамара Бугаёва першай заканчвае традыцыйную легкаатлетычную эстафету (злева — ўнізе), другі прыз — легкаатлетам.

П. РАМАНАЎ.

Да 100-годдзя з дня нараджэння Васіля Стэфаніка

Творы В. Стэфаніка на беларускай мове

Учора споўнілася стагоддзе з дня нараджэння ўкраінскага пісьменніка-класіка Васіля Стэфаніка (1871—1936). юбілей якога (па пастанове ЮНЕСКО) адзначаецца ва ўсім свеце. Як арыгінальны майстар сацыяльна-псіхалагічнай навелы ён займае ганаровае месца ў гісторыі сусветнай літаратуры.

За выключную мастацкую своеасаблівасць і глыбокія веды народнай псіхалогіі Стэфаніка высока цанілі такія вядомыя сучаснікі, як Іван Франко, Леся Украінка, Міхайла Кацюбінскі, Максім Горкі, Максім Багдановіч. Творы гэтага пісьменніка набылі шырокую папулярнасць за межамі Украіны, у першую чаргу ў Расіі, а таксама ў Беларусі. Тут яны сталі вядомымі яшчэ ў пачатку XX стагоддзя.

У азнаямленні беларускіх чытачоў з творчасцю Стэфаніка найбольш прыкметную ролю адыграў Рамуальд Зямкевіч. Ён добра ведаў украінскую літаратуру і мову, якую меў магчымасць вывучаць практычна, калі некаторы час навучаўся (у 90-х гадах) ў Львоўскай політэхніцы. У гэты час, відаць, ён звярнуў увагу і на навелы Стэфаніка і стаў перакладваць іх на беларускую мову.

Пераклады навел Стэфаніка Р. Зямкевіч друкаваў у газеце «Наша ніва» у 1909—1911 гадах. Ён выбраў галоўным чынам тыя творы ўкраінскага пісьменніка, у якіх найбольш яскрава адлюстраваны пакуты сельскай беднаты Заходняй Украіны і перажыванні самога аўтара. Да такіх адносяцца «Сіняя кніжачка», «Смерць», «Выводзілі з сяла», «Сама-самюсенька», «Кацярынка» і іншыя. Гэтыя пераклады (усяго дзесяць) зроблены для свайго часу досыць удала, хаця ў іх зрэдку сустракаюцца і некаторыя недакладнасці, асабліва ў перадачы заходнеўкраінскіх дыялектызмаў.

Як правіла, Р. Зямкевіч пры перакладах галоўную ўвагу звяртаў на змест і ў меншай меры на мастацкую форму навел Стэфаніка, што для таго часу было прыймальна. Часам, каб максімальна данесці да беларускіх чытачоў сутнасць твораў украінскага пісьменніка, ён уводзіў у свае пераклады некаторыя беларусізмы, што датычыць галоўным чынам уласных імён, гаспадарчых і бытавых паняццяў. Гэта садзейнічала таму, што творчасць Стэфаніка арганічна ўлівалася ў беларускую літаратуру пачатку XX стагоддзя. Яна была блізкай і зразумелай беларускім дэмакратычным чытачам, бо жыццё працоўных прыгнечанай Галіцыі, песняром якіх выступаў украінскі пісьменнік, было «сугучным з жыццём працоўных дарэвалюцыйнай Беларусі.

У савецкі час цікавасць да творчасці Стэфаніка ў Беларусі некалькі знізілася. Праўда, у 20-я гады з'явіліся новыя два пераклады з яго навел — «Кляновае лісцейка» і «Злодзей», надрукаваныя ў часопісе «Чырвоны сейбіт» (1928, №№ 6, 7, 9). Гэтыя пераклады (Кузьмы Чорнага і Уладзіміра Хадыкі) вызначаюцца ў цэлым высокім узроўнем — перадаюць не толькі змест, але і мастацкія асаблівасці твораў Стэфаніка. Сказанае датычыць, у прыватнасці, перакладу «Кляновае лісцейка» Кузьмом Чорным, які цёпла адгукнуўся пра творчасць гэтага найвыдатнейшага мастака.

У наш час пра Васіля Стэфаніка ў Беларусі згадваюць толькі эпізадычна. А варта было б глыбей даследаваць ролю вялікага майстра ўкраінскай навелы ў развіцці беларускай літаратуры, а яго творы ў новых перакладах зрабіць здабыткам масавых чытачоў.

П. ЯНКО.

Фотаздымкі для гэтага нумару газеты зрабіў А. Рудчанка.

За рэдактара М. ВОІНАЎ.

АЗ 35207. « Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университет» (на белорусском языке). Адрас рэдакцыі: Гомель, вул. Савецкая, 108, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржаўнага Камітэта Савета Міністраў БССР па друку. Гомель, Савецкая, 1. Зак. 2187